

(3 Hours)

(Total Marks: 100)

N.B.

1. All questions are compulsory and carry equal mark.
2. Use of map stencil is allowed.
3. Draw neat diagram where necessary.

1. What are natural resources? Explain the factors influencing natural resources.

OR

Write in detail about conventional resources and non-conventional resources.

2. Write a detailed account of patterns of resource consumption in developed and developing countries.

OR

Explain the concept of resource conservation and explain methods of resource conservation.

3. Explain the causes of water pollution and explain the methods of water conservation.

OR

Explain the causes, effects and remedies of deforestation.

4. Explain the importance of soil and explain the factors affecting soil formation.

OR

Explain the use of mineral resources in different sectors and explain the methods of conservation.

5. Explain the concept of human resource and write in detail on 'World Population Distribution'.

OR

Explain the concepts of over population, under population and optimum population and its characteristics.

वेळ: ३ तास

गुण: १००

सूचना:

१. सर्व प्रश्न आवश्यक असून प्रत्येकास समान गुण आहेत.
२. नकाशा स्टेन्सिल वापरण्यास परवानगी आहे.
३. आवश्यक तेथे आराखडे व आकृत्या काढा.

१. नैसर्गिक साधनसंपत्ती म्हणजे काय? नैसर्गिक साधनसंपत्तीवर प्रभाव पाडणारे घटक स्पष्ट करा.

किंवा

पारंपरिक साधनसंपत्ती व अपारंपरिक साधनसंपत्ती याविषयी सविस्तर माहिती लिहा.

२. विकसित आणि विकसनशील देशातील साधनसंपत्ती वापराचे स्वरूप याविषयी सविस्तर माहिती लिहा.

किंवा

साधनसंपत्ती संवर्धन ही संकल्पना स्पष्ट करून साधनसंपत्ती संवर्धनाच्या पद्धती स्पष्ट करा.

३. जलप्रदूषणाची कारणे स्पष्ट करून जलसंवर्धनाच्या पद्धती स्पष्ट करा.

किंवा

वृक्षतोडीची कारणे, परिणाम व उपाय स्पष्ट करा.

४. मृदेचे महत्त्व स्पष्ट करून मृदानिर्मितीवर परिणाम करणारे घटक स्पष्ट करा.

किंवा

खनिजसंपत्तीचा वेगवेगळ्या क्षेत्रातील उपयोग स्पष्ट करून संवर्धनाच्या पद्धती स्पष्ट करा.

५. मानव संसाधन ही संकल्पना स्पष्ट करून 'जागतिक लोकसंख्या वितरण' यावर सविस्तर माहिती लिहा.

किंवा

अतिरिक्त लोकसंख्या, न्यूनतम लोकसंख्या आणि पर्याप्त लोकसंख्या या संकल्पना व त्याची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
